

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 2005 r.

w sprawie szczegółowych warunków utrzymywania zwierząt laboratoryjnych w jednostkach doświadczalnych, jednostkach hodowlanych oraz u dostawców²⁾

Na podstawie art. 10 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 21 stycznia 2005 r. o doświadczeniach na zwierzętach (Dz. U. Nr 33, poz. 289) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zwierzęta w jednostkach doświadczalnych, jednostkach hodowlanych i u dostawców są utrzymywane:

- 1) w pomieszczeniach dla zwierząt;
- 2) w klatkach;
- 3) w kojcach;
- 4) na wybiegach:
 - a) wewnątrz pomieszczeń dla zwierząt,
 - b) na zewnątrz pomieszczeń dla zwierząt;
- 5) na stanowiskach dla zwierząt kopytnych.

§ 2. 1. W obiektach jednostek doświadczalnych, jednostek hodowlanych i u dostawców wyodrębnia się pomieszczenia do:

- 1) utrzymywania zwierząt
- 2) izolacji zwierząt chorych lub rannych;
- 3) przechowywania:
 - a) karmy,
 - b) czystej ściółki,
 - c) czystych klatek,
 - d) sprzętu i wyposażenia używanego przy utrzymywaniu zwierząt i wykonywaniu zabiegów na zwierzętach, zwanego dalej „sprzętem”;
 - e) zwłok zwierzęcych,
 - f) odchodów zwierzęcych;
- 4) mycia i odkażania sprzętu;
- 5) przeprowadzania zabiegów i doświadczeń na zwierzętach;

6) zapewnienia zwierzętom opieki pooperacyjnej.

3. W obiektach jednostek hodowlanych i u dostawców wyodrębnia się ponadto pomieszczenia, w których wykonuje się czynności związane z przygotowaniem zwierząt do wysyłki.

§ 3. W jednym pomieszczeniu dla zwierząt nie utrzymuje się zwierząt należących do różnych gatunków wykazujących wobec siebie zachowania agresywne.

§ 4. Pomieszczenia do utrzymywania zwierząt wyposaża się w urządzenia umożliwiające przeprowadzanie drobnych zabiegów lub doświadczeń na zwierzętach.

§ 5. 1. Sufity i ściany w pomieszczeniach dla zwierząt wykonuje się z materiałów gładkich, nieprzepuszczalnych, łatwych do czyszczenia i odkażania, odpornych na uszkodzenia mechaniczne i działanie środków dezynfekcyjnych.

2. Podłogi w pomieszczeniach dla zwierząt wykonuje się z materiałów:

- 1) odpornych na zużycie, gładkich, nieprzepuszczalnych z nieśliską i łatwo zmywalną powierzchnią, nieszkodliwych dla zdrowia zwierząt;
- 2) odpornych na nacisk stelaży i umieszczonego w nich sprzętu.

3. Odpływy ściekowe znajdujące się w pomieszczeniach dla zwierząt zabezpiecza się przed dostępem zwierząt.

4. Drzwi i okna w pomieszczeniach dla zwierząt konstruuje się w taki sposób, aby uniemożliwić przedostawanie się zwierząt.

§ 6. Pomieszczenia do przechowywania czystej ściółki powinny być suche i zabezpieczone przed dostępem owadów i szkodników.

§ 7. 1. Pomieszczenia do przechowywania sprzętu powinny mieć:

- 1) wielkość umożliwiającą instalację sprzętu lub urządzeń do przeprowadzania czyszczenia i odkażania;
- 2) miejsce do oddzielnego przechowywania czystego i brudnego wyposażenia używanego przy utrzymywaniu zwierząt i wykonywaniu zabiegów na zwierzętach;
- 3) sprawny system wentylacyjny.

2. Ściany i podłogi w pomieszczeniach, o których mowa w ust. 1 wykonuje się z materiałów odpornych na uszkodzenia mechaniczne i działanie środków dezynfekcyjnych.

§ 8. Korytarze i ciągi komunikacyjne pomiędzy pomieszczeniami, o których mowa w § 2, powinny spełniać wymagania dla pomieszczeń przeznaczonych do utrzymywania zwierząt oraz być wystarczająco szerokie, aby umożliwiać łatwe przemieszczanie sprzętu.

§ 9. W jednostkach doświadczalnych oraz jednostkach hodowlanych powinny znajdować się laboratoria umożliwiające wykonanie sekcji, badań diagnostycznych lub pobieranie prób do badań laboratoryjnych.

§ 10. 1. Pomieszczenia i wybiegi dla zwierząt powinny posiadać zabezpieczenia uniemożliwiające przedostawanie się zwierząt.

2. W pomieszczeniach i na wybiegach dla zwierząt mogą przebywać wyłącznie osoby zatrudnione w jednostkach doświadczalnych, jednostkach hodowlanych i u dostawców oraz osoby upoważnione do przeprowadzania w nich kontroli.

§ 11. 1. W pomieszczeniach dla zwierząt umieszcza się, w widocznym miejscu, szczegółowy opis sposobu i częstotliwości czyszczenia klatek i kojców oraz wymiany ściółki.

2. W przypadku zwierząt utrzymywanych w warunkach ścisłej izolacji opis, o którym mowa w ust. 1, umieszcza się na zewnątrz pomieszczeń, w których zwierzęta te są utrzymywane.

§ 12. 1. Pomieszczenia dla zwierząt wyposaża się, w dostosowany do potrzeb zwierząt w nich utrzymywanych, system wentylacji ciągłej i awaryjnej o wydajności zapewniającej co najmniej od 15 do 20 wymian powietrza na godzinę, chyba że szczególne warunki, takie jak temperatura, nie wymagają konieczności zapewnienia zwiększonej wymiany powietrza.

2. Jeżeli w pomieszczeniach dla zwierząt utrzymuje się mniejszą liczbę zwierząt niż liczba wynikająca ze szczegółowych warunków zagęszczenia zwierząt określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia, to pomieszczenia te wyposaża się w system

wentylacji o wydajności zapewniającej co najmniej od 8 do 10 wymian powietrza na godzinę.

3. System wentylacji, o którym mowa w ust. 1, wykonuje się tak, aby:

- 1) wyeliminować możliwość wystąpienia przeciągów;
- 2) zapewnić ogrzewanie lub chłodzenie powietrza w zależności od warunków atmosferycznych;
- 3) uniemożliwić powtórne wykorzystanie nieoczyszczonego powietrza.

4. W przypadku wyposażenia pomieszczeń dla zwierząt w mechaniczny system wentylacji, system ten łączy się z systemem alarmowym.

§ 13. Temperaturę w pomieszczeniach dla zwierząt:

- 1) dostosowuje się do ich gatunku, wieku oraz stanu fizjologicznego;
- 2) utrzymuje się w zakresie, który jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 14. Poziom wilgotności względnej w pomieszczeniach dla zwierząt dostosowuje się do wymagań gatunków zwierząt w nich utrzymywanych, przy czym powinien się on wahać w granicach $55\% \pm 10\%$.

§ 15. 1. W niemających okien pomieszczeniach dla zwierząt:

- 1) instaluje się sztuczne oświetlenie, posiadające regulację intensywności światła zgodnie z cyklem dobowym;
- 2) zapewnia się oświetlenie awaryjne.

2. W godzinach nocnych dopuszcza się stosowanie światła czerwonego, o natężeniu pozwalającym na wykonywanie niezbędnych czynności związanych z utrzymywaniem zwierząt i wykonywaniem zabiegów oraz doświadczeń.

3. W przypadku utrzymywania zwierząt albinosów, intensywność oświetlenia sztucznego i naturalnego zmniejsza się, dostosowując ją do zwiększonej wrażliwości tych zwierząt na światło.

4. W pomieszczeniach dla zwierząt intensywność oświetlenia sztucznego i naturalnego oraz jego cykliczność kontroluje się z częstotliwością dostosowaną do wymagań gatunków zwierząt w nich utrzymywanych.

§ 16. W pomieszczeniach dla zwierząt dopuszcza się natężenie hałasu nieprzekraczające 60 db, a podczas przeprowadzania doświadczeń - 35 db.

§ 17. Niedopuszczalne jest palenie tytoniu w pomieszczeniach dla zwierząt.

§ 18. Pomieszczenia dla zwierząt regularnie czyści się i myje, a jeżeli jest to niezbędne - odkaża i sterylizuje.

§ 19. Pomieszczenia, w których są utrzymywane zwierzęta wyposaża się w urządzenia służące do wykrywania pożaru.

§ 20. Podmiot odpowiedzialny za zwierzęta utrzymywane w jednostkach doświadczalnych, jednostkach hodowlanych lub u dostawców, ustala sposób czyszczenia, mycia i odkażania, a jeżeli jest to konieczne - sterylizacji klatek, sprzętu i wyposażenia używanego przy utrzymywaniu zwierząt i wykonywaniu zabiegów na zwierzętach.

§ 21. 1. Klatki, kojce i stanowiska dla zwierząt kopytnych wykonuje się:

- 1) z materiałów nieszkodliwych dla zdrowia zwierząt, gładkich, łatwych do czyszczenia i odkażania, odpornych na działanie moczu i środków dezynfekcyjnych;
- 2) w sposób uniemożliwiający ranienie się zwierząt.

2. Kojce dla zwierząt konstruuje się tak, aby umożliwić zwierzętom zaspokajanie ich potrzeb etologicznych, w szczególności ukrycie się lub czasową osłonę, przebywanie w stadzie, znakowanie terytorium lub kontakt wzrokowy z osobnikami tego samego gatunku.

3. Podłogi w klatkach i kojcach dostosowuje się do wymagań gatunku i wieku utrzymywanych zwierząt oraz konstruuje się w sposób ułatwiający usuwanie odchodów zwierzęcych.

4. Kojce dla psów:

- 1) rozmieszcza się w odstępach uniemożliwiających wzajemne ranienie się zwierząt;
- 2) wyposaża się w urządzenia drenujące.

§ 22. 1. Rozmiary i wyposażenie klatek dla zwierząt naczelnych dostosowuje się do ich indywidualnych potrzeb.

2. Wysokość klatki dla zwierząt naczelnych powinna zapewniać swobodne przyjęcie przez zwierzę pozycji wyprostowanej.

3. Zwierzętom naczelnym przemieszczającym się techniką brachiacji zapewnia się przestrzeń wystarczającą do swobodnego kołysania się bez dotykania podłogi, przy w pełni wyciągniętych ramionach.
4. Zwierzęta naczelne mogą być utrzymywane po 2 sztuki w klatkach, jeżeli nie wykazują wobec siebie zachowań agresywnych.
5. Klatki dla zwierząt naczelnych rozmieszcza się w sposób umożliwiający kontakt wzrokowy pomiędzy poszczególnymi zwierzętami, a jeżeli to konieczne - uniemożliwiający taki kontakt.

§ 23. Świnie utrzymuje się w klatkach wyłącznie podczas przeprowadzania doświadczenia:

- 1) przez okres czasu niezbędny do osiągnięcia celu doświadczenia;
- 2) jeżeli ich waga nie przekracza 40 kg.

§ 24. 1. Psy i koty:

- 1) utrzymuje się w pomieszczeniach mających oświetlenie naturalne;
- 2) przetrzymuje się w klatkach wyłącznie podczas przeprowadzania doświadczenia w czasie niezbędnym do osiągnięcia jego celu;
- 3) wypuszcza się z klatek na wybiegi nie rzadziej niż raz dziennie.

2. Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się w przypadkach, gdy przebywanie zwierząt na wybiegu jest niezgodne z celem doświadczenia, a okres przetrzymywania w klatkach nie jest dłuższy niż 5 dni.

3. Klatki dla kotów:

- 1) wyposaża się w przedmioty do wspinania i ścierania pazurów oraz kuwety;
- 2) powinny posiadać miejsca do odpoczynku.

4. Niedopuszczalne jest stosowanie podłogi rusztowej w klatkach, o których mowa w ust.1 pkt 2.

§ 25. Psom utrzymywanym wyłącznie na wybiegach zapewnia się możliwość ochrony przed niekorzystnym wpływem warunków atmosferycznych.

§ 26. Klatki, kojce i wybiegi znajdujące się na zewnątrz pomieszczeń dla zwierząt regularnie czyści się, poddaje konserwacji i wymienia zużyta ściółkę.

§ 27. 1. Zwierzęta w klatkach, kojcach, na wybiegach lub stanowiskach dla zwierząt kopytnych utrzymuje się zgodnie ze szczegółowymi warunkami zagęszczenia zwierząt w miejscach ich utrzymywania określonymi w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

2. Zwierzęta gospodarskie utrzymuje się zgodnie z przepisami o minimalnych warunkach utrzymywania poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich albo zgodnie ze szczegółowymi warunkami zagęszczenia zwierząt w miejscach ich utrzymywania określonymi w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 28. 1. Ściółka stosowana w pomieszczeniach dla zwierząt, klatkach, kojcach i na stanowiskach dla zwierząt kopytnych powinna spełniać wymagania określone w przepisach o minimalnych warunkach utrzymywania poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich.

2. Dopuszczalne jest stosowanie jako ściółki ścinków papieru i innych materiałów, jeżeli spełniają wymagania określone w przepisach, o których mowa w ust.1.

3. Niedopuszczalne jest stosowanie jako ściółki trocin lub materiałów pochodzących z drewna poddanego obróbce chemicznej.

§ 29. 1. Osoba odpowiedzialna za opiekę nad zwierzętami w jednostce doświadczalnej, jednostce hodowlanej lub u dostawcy, powiadamia niezwłocznie lekarza weterynarii o każdym przypadku zachorowania lub zranienia zwierzęcia.

2. W przypadku gdy osoba, o której mowa w ust. 1 uzna, że jest konieczne bezzwłoczne uśmiercenie rannego zwierzęcia, zwierzę to uśmierca się w sposób określony w przepisach o kwalifikacjach osób uprawnionych do zawodowego uboju oraz warunkach i metodach uboju i uśmiercania zwierząt.

§ 30. 1. Zwierzętom utrzymywanym w jednostce doświadczalnej, jednostce hodowlanej lub u dostawcy zapewnia się stały dostęp do wody przeznaczonej do spożycia.

2. Wodę podaje się zwierzętom w sposób ograniczający możliwość jej zanieczyszczenia mikrobiologicznego i chemicznego.

3. Jeżeli istnieje możliwość namnażania się w wodzie drobnoustrojów mogących powodować infekcje u zwierząt, dopuszcza się dodatkowe jej chlorowanie lub zakwaszenie.

4. Zakwaszenie wody, zawartość chloru i innych substancji w wodzie przeznaczonej do akwariów i zbiorników, w których utrzymuje się ryby, płazy i gady, dostosowuje się do wymagań i zakresów tolerancji poszczególnych gatunków zwierząt.

§ 31. 1. Do pojenia zwierząt używa się:

- 1) automatycznego poidła;
- 2) butelki - w przypadku małych zwierząt.

2. Butelkę wykonuje się z materiału umożliwiającego sprawdzenie jej zawartości, przy czym jej szyjka powinna być tak szeroka, aby umożliwiać łatwe i dokładne czyszczenie butelki.

3. W przypadku gdy butelka jest wykonana z tworzywa sztucznego, powinno być ono odporne na działanie środków dezynfekcyjnych i sterylizację.

4. Kapsle, korki i przewody butelki wykonuje się z materiałów łatwych do czyszczenia i odpornych na sterylizację.

5. Po każdym opróżnieniu butelkę, jej kapsel, korek i przewody czyści się i sterylizuje.

6. Automatyczne poidła:

- 1) sprawdza się i konserwuje tak, aby zapewnić ich sprawność techniczną;
- 2) poddaje się badaniom bakteriologicznym.

7. W przypadku gdy automatyczne poidło zostało zainstalowane w klatce o nieprzepuszczalnej podłodze, klatkę zabezpiecza się przed zalaniem.

§ 32. 1. Wyposażenie i sprzęt przeznaczony do karmienia zwierząt czyści się i jeżeli jest to konieczne - sterylizuje.

2. W przypadku gdy w żywieniu zwierząt jest stosowana karma wilgotna lub karma, która może ulec zamoczeniu lub zanieczyszczeniu odchodami zwierzęcymi, wyposażenie i sprzęt przeznaczony do karmienia zwierząt czyści się codziennie.

3. Karmę podaje się zwierzętom w sposób umożliwiający bezkonfliktowy dostęp do niej wszystkich zwierząt.

4. Karmę przechowuje się:

- 1) w chłodnych, ciemnych i suchych pomieszczeniach, zabezpieczonych przed dostępem szkodników i owadów;
- 2) w sposób uniemożliwiający jej zanieczyszczenie, pogorszenie jakości lub zniszczenie.

5. Łatwo psującą się karmę przechowuje się w chłodziarkach, zamrażarkach lub w pomieszczeniach z regulowaną temperaturą.

§ 33. 1. Zwierzęta wprowadzane do jednostki doświadczalnej, jednostki hodowlanej lub dostawcy są poddawane aklimatyzacji lub kwarantannie.

2. Okres aklimatyzacji jest ustalany przez lekarza weterynarii sprawującego opiekę lekarsko-weterynaryjną nad zwierzętami w jednostce doświadczalnej, jednostce hodowlanej lub u dostawcy.

3. Okres kwarantanny dla niektórych gatunków zwierząt jest określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

§ 34. W zakresie nieuregulowanym w rozporządzeniu do warunków utrzymywania zwierząt gospodarskich w jednostce doświadczalnej, jednostce hodowlanej lub u dostawcy stosuje się przepisy w sprawie minimalnych warunków utrzymywania poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich.

§ 35. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.³⁾

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

W porozumieniu

Minister Nauki i Informatyzacji

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 134, poz. 1433).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają postanowienia dyrektywy Rady (EWG) nr 86/609/EWG z dnia 24 listopada 1986 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących ochrony zwierząt wykorzystywanych do celów doświadczalnych i innych celów naukowych (Dz. Urz. WE L 358, z 18.12.1986, str. 1, Dz. Urz. UE L 230, z 16.09.2003, str. 32).

Dane dotyczące ogłoszenia powyższego aktu dotyczą jego ogłoszenia w Polskim wydaniu specjalnym Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej.

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 lutego 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków utrzymywania zwierząt w hodowlach zwierząt laboratoryjnych oraz w jednostkach prowadzących doświadczenia lub testy (Dz.U. Nr 39 , poz. 374), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Załącznik nr 1

Zakres temperatury w pomieszczeniach dla zwierząt utrzymywanych w klatkach, kojcach lub na wybiegach wewnątrz pomieszczeń

Gatunki zwierząt lub grupy gatunków	Optymalny przedział temperatury (° C) *
Zwierzęta naczelne z gatunków pochodzących z Nowego Świata	20 - 28
Myszy Szczury Chomiki syryjskie Myszokoczek Świnki morskie Zwierzęta naczelne z gatunków pochodzących ze Starego Świata Przepiórki	20 - 24
Króliki Koty Psy Łasice Drób Gołębie	15 - 21
Trzoda chlewna Kozy Owce Bydło Konie	10-24

* Zwierzęta bardzo młode lub bezwłose należy utrzymywać w temperaturze wyższej niż podana w tabeli, dostosowanej do ich wymagań

Załącznik nr 2

Szczegółowe warunki zagęszczenia zwierząt w miejscach ich utrzymywania

1. Minimalna powierzchnia podłogi w klatce oraz minimalna wysokość klatki dla małych gryzoni i królików utrzymywanych w hodowlach zwierząt laboratoryjnych i podczas przeprowadzania doświadczeń

Gatunki	Minimalna powierzchnia podłogi w klatce dla 1 zwierzęcia (cm²)	Minimalna wysokość klatki (cm) *
Mysz	180	12
Szczur	350	14
Chomik syryjski	180	12
Świnka morska	600	18
Królik - 1 kg	1400	30
- 2 kg	2000	30
- 3 kg	2500	35
- 4 kg	3000	40
- 5 kg	3600	40

*Wysokość klatki oznacza pionową odległość między podłogą i górną poziomą częścią pokrywy lub klatki

2. Minimalna powierzchnia podłogi w klatce oraz minimalna wysokość klatki dla małych gryzoni utrzymywanych w hodowlach zwierząt laboratoryjnych podczas rozrodu

Gatunki	Minimalna powierzchnia podłogi w klatce dla matki i młodych (cm²)	Minimalna wysokość klatki (cm) *
Mysz	200	12
Szczur	800	14
Chomik syryjski	650	12
Świnka morska	1200	18
Świnka morska w haremach	1000 na dorosłego osobnika	18

*Wysokość klatki oznacza pionową odległość między podłogą i górną poziomą częścią pokrywy lub klatki

3. Minimalna powierzchnia podłogi w klatce i powierzchnia gniazda oraz minimalna wysokość klatki dla królików utrzymywanych w hodowlach zwierząt laboratoryjnych podczas rozrodu

Masa ciała królicy (kg)	Minimalna powierzchnia podłogi w klatce królicy i miotu (m ²) **	Minimalna wysokość klatki (cm) *	Minimalna powierzchnia gniazda (m ²)
1	0,30	30	0,10
2	0,35	30	0,10
3	0,40	35	0,12
4	0,45	40	0,12
5	0,50	40	0,14

* Wysokość klatki oznacza pionową odległość między podłogą i górną poziomą częścią pokrywy lub klatki

** Powierzchnia podłogi obejmuje powierzchnię gniazda

4. Minimalna powierzchnia podłogi w klatce oraz minimalna wysokość klatki dla kotów utrzymywanych podczas przeprowadzania doświadczeń oraz powierzchnia podłogi w kojcu dla kotki i miotu w hodowlach zwierząt laboratoryjnych

Masa ciała kota (kg)	Minimalna powierzchnia podłogi w klatce dla kota (m ²)	Minimalna wysokość klatki (cm) *	Minimalna powierzchnia podłogi w klatce dla kotki i miotu (m ²)	Minimalna powierzchnia podłogi w kojcu dla kotki i miotu (m ²) **
0,5-1	0,2	50	-	-
1-3	0,3	50	0,58	2
3-4	0,4	50	0,58	2
4-5	0,6	50	0,58	2

* Wysokość klatki oznacza pionową odległość między podłogą i górną poziomą częścią pokrywy lub klatki

** Powierzchnia podłogi obejmuje powierzchnię 0,18 m² pudełka do okocenia się

5. Minimalna powierzchnia podłogi w klatce oraz minimalna wysokość klatki dla psów utrzymywanych podczas przeprowadzania doświadczeń

Wysokość psa w kłębie (cm)	Minimalna powierzchnia podłogi w klatce dla psa (m ²)	Minimalna wysokość klatki (cm) *
30	0,75	60
40	1,00	80
70	1,75	140

* Wysokość klatki oznacza pionową odległość między podłogą i górną poziomą częścią pokrywy lub klatki

6. Minimalna powierzchnia podłogi w kojcu i na wybiegu dla psów w hodowlach zwierząt laboratoryjnych i podczas przeprowadzania doświadczeń

Masa ciała psa(kg)	Minimalna powierzchnia podłogi w kojcu dla psa(m ²)	Minimalna powierzchnia wybiegu na 1 psa (m ²)	
		do 3 psów	powyżej 3 psów
<6	0,5	0,5 (1,0)*	0,5 (1,0)*
6-10	0,7	1,4 (2,1)*	1,2 (1,9)*
10-20	1,2	1,6 (2,8)*	1,4 (2,6)*
20-30	1,7	1,9 (3,6)*	1,6 (3,3)*
>30	2,0	2,0 (4,0)*	1,8 (3,8)*

* Liczby w nawiasach podają całkowitą powierzchnię przypadającą na 1 psa, obejmującą powierzchnię podłogi kojca wraz z powierzchnią przylegającego do kojca wybiegu

7. Minimalna powierzchnia podłogi w klatce oraz minimalna wysokość klatki dla ptaków utrzymywanych w jednostkach doświadczalnych oraz podczas przeprowadzania doświadczeń

Gatunek/ Masa ciała (g)	Minimalna powierzchnia podłogi dla 1ptaka (cm ²) *	Minimalna powierzchnia podłogi dla 2 ptaków(cm ² /1 ptaka)*	Minimalna powierzchnia podłogi dla 3 ptaków lub więcej(cm ² /1 ptaka)*	Minimalna wysokość klatki (cm) **	Minimalna długość karmnika dla 1 ptaka (cm)
Przepiórki 120-140	350	250	200	15	4
Kurczęta 100-300	250	200	150	25	3
300-600	500	400	300	35	7
600-1200	1000	600	450	45	10
1200-1800	1200	700	550	45	12
1800-2400	1400	850	650	45	12
dorośle samce >2400	1800	1200	1000	60	15

* Powierzchnia oznacza długość i szerokość klatki zmierzona od wewnątrz i w płaszczyźnie poziomej.

** Wysokość klatki oznacza pionową odległość między podłogą i górną poziomą częścią pokrywy lub klatki

8. Minimalna powierzchnia podłogi w klatce oraz minimalna wysokość klatki dla świń utrzymywanych w jednostkach doświadczalnych podczas przeprowadzania doświadczeń

Waga świni (kg)	Minimalna powierzchnia podłogi klatki na 1 sztukę (m²)	Minimalna wysokość klatki (cm) *
5-15	0,35	50
15-25	0,55	60
25-40	0,80	80

*Wysokość klatki oznacza pionową odległość między podłogą i górną poziomą częścią pokrywy lub klatki

9. Minimalne wymiary kójców i ich wyposażenia dla zwierząt gospodarskich utrzymywanych w jednostkach doświadczalnych, podczas przeprowadzania doświadczeń

Gatunek i waga (kg)	Minimalna powierzchnia podłogi kojca (m²)	Minimalna długość kojca (m)	Minimalna wysokość podziału kojca (m)	Minimalna powierzchnia podłogi w kojcach dla grup zwierząt (m²/zwierzę)	Minimalna długość drabiny paszowej na 1 zwierzę (m)
Świnie					
10-30	2	1,6	0,8	0,2	0,20
30-50	2	1,8	1,0	0,3	0,25
50-100	3	2,1	1,2	0,8	0,30
100-150	5	2,5	1,4	1,2	0,35
>150	5	2,5	1,4	2,5	0,40
Owce					
<70	1,4	1,8	1,2	0,7	0,35
Kozy					
<70	1,6	1,8	2,0	0,8	0,35

Bydło					
<60	2,0	1,1	1,0	0,8	0,30
60-100	2,2	1,8	1,0	1,0	0,30
100-150	2,4	1,8	1,0	1,2	0,35
150-200	2,5	2,0	1,2	1,4	0,40
200-400	2,6	2,2	1,4	1,6	0,55
>400	2,8	2,2	1,4	1,8	0,65
Dorośle konie	13,5	4,5	1,8	-	-

10. Minimalne wymiary stanowisk dla zwierząt kopytnych utrzymywanych w jednostkach doświadczalnych, podczas przeprowadzania doświadczeń*

Gatunki i waga (kg)	Minimalna powierzchnia stanowiska dla zwierząt kopytnych (m²)	Minimalna długość stanowiska dla zwierząt kopytnych (m)	Minimalna wysokość podziału Stanowiska dla zwierząt kopytnych (m)
Świnie			
100-150	1,2	2,0	0,9
>150	2,5	2,5	1,4
Owce			
<70	0,7	1,0	0,9
Kozy			
<70	0,8	1,0	0,9
Bydło			
60-100	0,6	1,0	0,9
100-150	0,9	1,4	0,9
150-200	1,2	1,6	1,4
200-350	1,8	1,8	1,4
350-500	2,1	1,9	1,4
>500	2,6	2,2	1,4
Dorośle konie	4,0	2,5	1,6

* Stanowiska dla zwierząt kopytnych powinny być dostatecznie szerokie, tak aby umożliwić wygodne położenie się zwierząt w nich utrzymywanych

11. Minimalna powierzchnia podłogi w klatce oraz minimalna wysokość klatki dla zwierząt naczelnych z rodziny *Ceboidea* i *Cercopithecoidea*

Waga (kg)	Minimalna powierzchnia podłogi w klatce dla jednego lub dwóch zwierząt (m²/ 1 zwierzę)	Minimalna wysokość klatki (cm) *
< 1	0,25	60
1 - 3	0,35	75
3 - 5	0,50	80
5 - 7	0,70	85
7 - 9	0,90	90
9 - 15	1,10	125
15 - 25	1,50	125

* Wysokość klatki oznacza pionową odległość między podłogą i górną poziomą częścią pokrywy lub klatki

Zalecany okres kwarantanny dla niektórych gatunków zwierząt

Gatunki	Dni
Mysz	5-15
Szczur	5-15
Myszoskoczek	5-15
Świnka morska	5-15
Chomik syryjski	5-15
Królik	20-30
Kot	20-30
Pies	20-30
Zwierzęta naczelne	40-60

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków utrzymywania zwierząt w hodowlach zwierząt laboratoryjnych, jednostkach doświadczalnych oraz u dostawców stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 10 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 21 stycznia 2005 r. o doświadczeniach na zwierzętach (Dz. U. Nr 33, poz. 289). Regulacje prawne dotyczące warunków utrzymania zwierząt w jednostkach doświadczalnych i jednostkach hodowlanych są zawarte w obowiązującym rozporządzeniu w sprawie szczegółowych warunków utrzymywania zwierząt laboratoryjnych wydanym na podstawie art. 29 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002, z późn zm.) W związku z wejściem w życie przepisów ustawy o doświadczeniach na zwierzętach konieczne jest zastąpienie dotychczas obowiązujących przepisów nowym aktem wykonawczym.

Projekt implementuje przepisy zawarte z załączniku do Dyrektywy Rady Wspólnot Europejskich Nr 86/609 EWG z dnia 24 listopada 1986 r. o ujednoczeniu ustaw, rozporządzeń i zarządzeń administracyjnych Państw Członkowskich dotyczących ochrony zwierząt używanych do celów doświadczalnych i innych celów naukowych. W projekcie rozporządzenia uwzględniono nową terminologię zgodną z transponowaną dyrektywą oraz uwzględniono podmioty zajmujące się dostarczaniem zwierząt doświadczalnych do jednostek przeprowadzających doświadczenia na zwierzętach.

W projekcie rozporządzenia określono warunki utrzymywania jakie należy zapewnić zwierzętom opierając się na wytycznych zawartych w szczególności w załączniku do Dyrektywy 86/609. Warunki zoohigieniczne dla poszczególnych gatunków zwierząt, normy powierzchni oraz okresy kwarantanny zostały określone w załącznikach do projektu omawianego rozporządzenia.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie wymaga notyfikacji.

Ocena skutków regulacji (OSR):

1. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projektowane rozporządzenie będzie oddziaływać na następujące podmioty:

- 1) jednostki doświadczalne;
- 2) jednostki hodowlane;
- 3) dostawcy zwierząt doświadczalnych;
- 4) lokalne komisje etyczne do spraw doświadczeń na zwierzętach;
- 5) Inspekcja Weterynaryjna.

2. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Projektowanego rozporządzenia nie powoduje skutków finansowych dla budżetu państwa oraz budżetu jednostek samorządu terytorialnego.

3. Wpływ rozporządzenia na rynek pracy.

Wykonanie przepisów rozporządzenia nie powoduje konieczności utworzenia nowych miejsc pracy.

4. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną.

Projektowane rozporządzenie nie ma wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną.

5. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowane rozporządzenie nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

6. Konsultacje społeczne.

W ramach konsultacji społecznych projekt rozporządzenia zostanie przesłany organizacjom społecznym, które statutowo zajmują się ochroną zwierząt oraz Krajowej Izbie Lekarsko - Weterynaryjnej, Ogólnopolskiemu Związkowi Zawodowemu Lekarzy Weterynarii Inspekcji Weterynaryjnej, Krajowej Radzie Izb Rolniczych, Polskiej Federacji Pracodawców Prywatnych, Krajowej Komisji Etycznej do Spraw Doświadczeń na Zwierzętach, Polskiej Akademii Nauk oraz zostanie umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Opracowano w Departamencie
Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii

Akceptował:

Uzgodniono pod względem
prawnym i redakcyjnym